

Aprobat: _____

Ion PÎNZARI
Director ADR Centru

RAPORT DE PROGRES
A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A
ORAȘELOR – POLI DE CREȘTERE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE CENTRU
PENTRU ANUL 2025

Ianuarie, 2026

CUPRINS

ABREVIERI

1. Sumar executiv.....	4
2. Introducere.....	5
3. Constatări.....	6
3.1 Relevanța programului	
3.2 Gradul de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate	
3.3 Resursele utilizate în raport cu cele planificate	
3.4 Cauzele întârzierilor și modificările pentru îmbunătățirea procesului de implementare	
4. Concluzii și recomandări.....	24
4.1 Concluzii	
4.2 Recomandări	

Anexe:

Anexa 1: Progresul implementării Planului de acțiuni în anul 2025 – orașe poli de creștere

ABREVIERI

ADRC	Agenția de Dezvoltare Regională Centru
APC	Autoritate Publică Centrală
APL	Administrația Publică Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
FNDRL	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
HG	Hotărâre de Guvern
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MDL	Leu moldovenesc
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
ODD	Obiective de dezvoltare durabilă
ONDRL	Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală
PIB	Produs Intern Brut
PMU	Plan de Mobilitate Urbană
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PUG	Plan Urbanistic General
RM	Republica Moldova
SEAU	Stație de Epurare a Apelor Uzate
SND	Strategia Națională de Dezvoltare
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională
UIP	Unitate de Implementare a Programului
KfW	Banca Germană de Dezvoltare
ZEL	Zonă Economică Liberă

Raportul de față reflectă progresul înregistrat în anul 2025 în implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în municipiile Ungheni și Orhei, parte a Regiunii de Dezvoltare Centru. Programul urmărește consolidarea capacităților economice și de infrastructură ale orașelor-poli de creștere, în conformitate cu obiectivele Strategiei Naționale „Moldova Europeană 2030” și SNDR 2022–2028.

Progresul înregistrat în 2025:

- **Relevanța programului** rămâne confirmată, iar includerea municipiilor Ungheni și Orhei ca beneficiari este justificată strategic.
- **Finanțarea** a continuat să fie nesistemică. În lipsa alocărilor directe din Bugetul de Stat, implementarea s-a bazat pe resurse locale, fonduri atrase de la parteneri de dezvoltare și concursuri de proiecte în cadrul FNDRL.
- **Mobilizarea locală** a fost esențială: Ungheni a beneficiat de sprijin mixt (APL + parteneri de dezvoltare), în timp ce Orhei a mobilizat exclusiv resurse proprii.
- **Capacitatea administrativă** a fost consolidată prin funcționarea Unităților de Implementare a Programului (UIP) și actualizarea documentelor strategice locale.
- **Proiecte implementate:** în anul 2025, din cele **16** planificate la nivel regional, 1 a fost finalizat, 3 au fost inițiate cu acoperire financiară totală, 3 au fost inițiate fără acoperire financiară totală iar 7 nu au fost inițiate din cauza lipsei resurselor financiare.
- **Obiectivele programului** au fost implementate inegal: proiectele de mobilitate urbană și utilități publice au avansat, în timp ce cele economice și sociale au întâmpinat dificultăți.
- **Coerența internă** a fost consolidată prin modificarea regulamentului FNDRL, care a introdus o linie de finanțare dedicată orașelor-poli de creștere.
- **Impactul înregistrat:** Ungheni a crescut gradul de conformitate cu criteriile minime pentru statutul de pol de creștere de la 41% la 59%. Orhei a menținut un nivel ridicat de 76%, fără progres suplimentar, din cauza lipsei finanțării pentru proiectele majore.

Recomandări pentru anul 2026:

- Asigurarea unei finanțări sistemice din Bugetul de Stat pentru proiectele critice.
- Consolidarea coordonării interministeriale pentru implementarea eficientă a obiectivelor intersectoriale.
- Prioritizarea investițiilor economice și sociale în Orhei și Ungheni pentru creșterea durabilă.
- Crearea unui cadru instituțional stabil și predictibil pentru UIP-uri și ADR-uri.

Prezentul document constituie **Raportul de Progres pentru anul 2025** privind implementarea **Programului Național de Dezvoltare a Orașelor – Poli de Creștere**, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 916/2020. Raportul reflectă evoluția activităților desfășurate în **municipiile Ungheni și Orhei**, beneficiare ale programului în cadrul **Regiunii de Dezvoltare Centru**, și oferă o analiză detaliată a stadiului de implementare a proiectelor și a provocărilor întâmpinate în anul de referință.

Programul are ca obiectiv consolidarea capacităților economice, sociale și infrastructurale ale orașelor-poli de creștere, contribuind la echilibrarea dezvoltării teritoriale în conformitate cu Strategia Națională „Moldova Europeană 2030” și Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022–2028.

Raportul de progres pentru anul 2025 are următoarele obiective:

- **Monitorizarea progreselor realizate** în implementarea proiectelor incluse în program, cu accent pe gradul de finalizare, resursele mobilizate și rezultatele obținute în Ungheni și Orhei.
- **Identificarea provocărilor** întâmpinate în procesul de implementare, inclusiv aspecte legate de finanțare, capacitate instituțională și coordonare interinstituțională.
- **Evaluarea eficienței** intervențiilor realizate în anul 2025, în raport cu obiectivele programului și nevoile locale.
- **Formularea de recomandări** pentru optimizarea implementării în etapa următoare (2026–2027), inclusiv ajustări strategice și consolidarea capacităților administrative.

Datele și informațiile prezentate în acest raport au fost colectate în colaborare cu următoarele instituții locale:

- **Primăria municipiului Ungheni și Unitatea de Implementare a Programului (UIP)**
- **Primăria municipiului Orhei și Unitatea de Implementare a Programului (UIP)**

2.1 Metodologia

Procesul de elaborare a raportului, a fost realizat în conformitate cu cadrul normativ și metodologic în vigoare, având ca referință următoarele documente:

- ☑ **Legea nr. 100/2017 privind actele normative** - conform articolului 75, aliniatul 1, această lege stabilește că „Implementarea prevederilor actelor normative se monitorizează pentru identificarea gradului de aplicare și executare a acestora, determinarea măsurii în care obiectivele actului au fost realizate, identificarea consecințelor neprevăzute sau negative,

precum și pentru elaborarea recomandărilor privind modalitatea de remediere a consecințelor negative”. Această prevedere oferă cadrul legal pentru monitorizarea documentelor de politici publice.

- ☑ **Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică** – conform articolului 72, capitolul VI, care stabilește că “Monitorizarea se realizează în procesul de implementare a documentelor de planificare și de politici publice în scopul identificării și corectării problemelor în timp util și al asigurării bunei desfășurări a implementării activităților planificate”.

În cadrul monitorizării, au fost aplicate următoarele metode, tehnici și instrumente:

- ☑ **Colectarea și analiza datelor primare și secundare:** Au fost examinate documentele relevante, inclusiv programul și rapoartele de monitorizare a Unităților de Implementare a Programului (UIP) din primăriile municipiilor beneficiare.
- ☑ **Colectarea și analiza informațiilor statistice relevante:** S-au adunat și analizat date statistice referitoare la evoluția urbană a municipiilor cu statut de poli de creștere pe perioada evaluată, pentru a analiza tendințele de dezvoltare urbană și progresul înregistrat.
- ☑ **Chestionarea primăriilor municipiilor beneficiare:** Au fost desfășurate chestionare pentru a obține perspective și feedback direct de la reprezentanții administrațiilor publice locale din municipiile beneficiare.

Procesul de monitorizare a fost desfășurat într-o manieră participativă, implicând toate părțile interesate la nivel regional și local. Un aspect deosebit de important a fost analiza finanțării implementării programului. Aceasta a inclus evaluarea surselor de finanțare, precum și a aspectelor reglementare, procedurale și organizaționale legate de finanțarea publică și contribuțiile partenerilor de dezvoltare, inclusiv elaborarea și avizarea tehnică asociată.

3 CONSTATĂRI

Monitorizarea s-a realizat în proces de implementare a Programului în scopul identificării și corectării problemelor în timp util și al asigurării bunei desfășurări a implementării activităților planificate, în conformitate cu următoarele criterii:

1. gradul de realizare a acțiunilor în baza indicatorilor de monitorizare planificați;
2. gradul de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate;
3. resursele utilizate în raport cu cele planificate;
4. cauzele întârzierilor și modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

3.1 Relevanța Programului

Monitorizarea efectuată concluzionează că scopul declarat al programului (de a asigura crearea în Republica Moldova a unei rețele de orașe - poli de creștere) rămâne în continuare relevant și concludent. Acesta este în concordanță cu obiectivele SND „Moldova Europeană 2030” și ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2022-2028, fiind dictat de necesitatea fundamentală de a depăși provocările actuale legate de dezvoltarea teritorială dezechilibrată a Republicii Moldova.

Până în prezent, orașele cu statut de ”pol de creștere” – Ungheni și Orhei, cu toate că sunt evidențiate anumite progrese, continuă să nu corespundă criteriilor minime de definire a localităților urbane cu statut de municipiu în corespundere cu Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, înregistrând carențe la majoritatea capitolelor.

La momentul elaborării programului (anul 2020), necesitățile investiționale totale pentru municipiile Ungheni și Orhei au fost de 867 mln lei, doar pentru a depăși carențele în corespunderea cu statutul de municipiu. Acest efort financiar depășește cu mult capacitatea bugetelor locale și, evident, nu poate fi realizat fără un sprijin consistent din partea autorităților publice centrale și a partenerilor de dezvoltare.

Programul definește explicit șase orașe - municipii beneficiare (Cahul, Comrat, Ungheni, Orhei, Soroca și Edineț), cărora li s-a acordat statutul de „orașe – poli de creștere” prin Hotărârea Guvernului nr. 916/2020 . Lista acestor municipii cu rol de „poli de creștere” a fost stabilită și confirmată prin realizarea a trei studii de fundamentare, efectuate cu asistența partenerilor internaționali de dezvoltare în anii 2004, 2012 și 2019, și rămâne valabilă și pertinentă.

Până în prezent, nu au existat alte studii sau analize sau opinii argumentate care să propună modificarea listei orașelor capabile să îndeplinească rolul de „poli de creștere”. Prin urmare, **programul își păstrează relevanța deplină în ceea ce privește definirea beneficiarilor săi.**

Tabelul 1: Corespunderea cu 17 criterii minime de definire pentru orașe – poli de creștere¹

Municipii	Anul 2020		Anul 2025	
	Corespunde	Nu-corespunde	Corespunde	Nu-corespunde
Orhei	13	4	13	4
Ungheni	7	10	10	7

Sursa: Estimările evaluatorilor în baza datelor furnizate de autoritățile publice locale

¹ Aceste 17 criterii au fost stabilite și concretizate în cadrul Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere, prin adaptarea și corelarea experienței internaționale la prevederile Legii nr. 764 din 27.12.2001 care definește criteriile minime de definire a localităților urbane cu statut de municipiu în Republica Moldova.

Relevanța programului se accentuează în contextul aprofundării tendințelor demografice negative din Republica Moldova.

Astfel, pe fondul unei migrații externe pronunțate, se observă și o migrație internă, cu precădere spre municipiul Chișinău, ceea ce subminează fundația demografică a regiunii, afectând capacitatea acesteia de a susține creșterea economică (prin reducerea forței de muncă) și de a asigura servicii sociale de calitate (educație, ocrotirea sănătății).

În acest context, sunt necesare eforturi susținute și consistente pentru dezvoltarea municipiilor beneficiare (orașe – poli de creștere), astfel încât acestea să poată prelua (într-o proporție adecvată) fluxurile de migrație internă rural-urban și să se consolideze în calitate de centre urbane capabile să acționeze ca poli de dezvoltare regională.

Datele furnizate de Biroul Național de Statistică indică faptul că populația tuturor orașelor cu statut de pol de creștere este, în general, în scădere, ceea ce le reduce capacitatea de a funcționa ca noduri de polarizare a dezvoltării economice regionale.

Tabelul 2: Evoluția demografică a orașelor – poli de creștere (mii persoane)

#	Municipii	Populația cu reședință obișnuită 2014	Populația cu reședință obișnuită* 2020	Populația cu reședință obișnuită 2025
1.	Orhei	23.31	19.5	17.01
2.	Ungheni	28.8	26.4	25.60
<i>Chișinău</i>		<i>551.3</i>	<i>540.6</i>	<i>566.2</i>
<i>Republica Moldova</i>		<i>2869</i>	<i>2643</i>	<i>2415</i>

Sursa: *Datele Biroului Național de Statistică*

* *Reședință obișnuită este definită ca locul în care persoana a locuit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare.*

Totuși, este important de menționat faptul că municipiile cu statut de orașe – poli de creștere au început deja să acționeze ca „magneți regionali,” reușind să atragă o parte din migrația rural-urban și fiind alese ca reședință de către o parte dintre migranții reveniți în țară. În dovedirea acestui fapt servesc datele privind construcția locativă în aceste 2 municipii pe parcursul ultimilor 4 ani:

Tabelul 3: Construcția de fond locativ multifamilial pe municipii

Municipii	Locuințe date în exploatare și în construcție în perioada 2020-2025	
	Număr de blocuri de locuințe	Număr de apartamente
Orhei	20 blocuri	-
Ungheni	7 blocuri (6-9 nivele)	672

Sursa: Date furnizate de autoritățile publice locale din municipiile - beneficiare

3.2 Gradul de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate

Monitorizarea Programului, menită să analizeze progresul în implementarea obiectivelor, măsurilor și proiectelor stabilite pentru perioada de implementare (2021-2025), a relevat un peisaj complex, marcat de realizări, dar și de provocări semnificative.

Până la data de 1 noiembrie 2025, din cele 16 de proiecte planificate în cadrul Programului pentru municipiile Ungheni și Orhei, doar 3 au fost complet finalizate, reflectând capacitatea de a materializa anumite inițiative. În prezent, 6 proiecte sunt în diverse stadii de implementare: 3 dintre acestea au asigurată finanțarea integrală, iar 3 au fost inițiate dar fără finanțare identificată, ceea ce subliniază dificultăți în mobilizarea resurselor necesare. Restul de 7 proiecte nu au fost încă inițiate, indicând necesitatea unor măsuri urgente pentru a accelera procesul de implementare și a preveni întâzieri suplimentare. Aceste rezultate indică complexitatea gestionării proiectelor și subliniază importanța unei monitorizări continue.

Tabelul 4: Progresul implementării proiectelor pe municipii - beneficiare (după număr proiecte pe etape ale implementării)

Municipii	Număr de proiecte planificate conform programului	Progresul de implementare a proiectelor				
		Finalizate	Inițiate (cu finanțare aprobată)	Inițiate (cu finanțare parțială aprobată)	Inițiate (fără finanțare identificată)	Neinițiate
Ungheni	9	1	3	0	3	2
	100%	11,1%	33,3%	0	33,3%	22,2%
Orhei	7	2	0	0	0	5
	100%	28,57%	0	0	0	71,42%
Total	16	3	3	0	3	7
	100%	18,75%	18,75%	0	18,75%	43,75%

Astfel, se poate menționa că, **în perioada evaluată, 18,75 % dintre proiectele planificate au fost finalizate, și 18,75% au fost inițiate, având finanțarea identificată.**

De asemenea, 18,75% din totalul proiectelor au fost inițiate, fiind realizate activitățile pregătitoare, însă fără a avea încă resursele financiare identificate pentru demararea propriu-zisă a investițiilor.

Restul de 43,75% dintre proiectele planificate nu au fost încă inițiate, acestea fiind programate pentru a doua etapă de implementare a programului.

Pe parcursul anilor 2020-2025, mun. Ungheni a alocat 257,83 milioane MDL din totalul de 638 milioane MDL planificate pentru întreaga durată a programului, atingând astfel 40,4% din ținta financiară, mun. Orhei a alocat 99,85 milioane MDL din totalul de 229 milioane MDL planificate pentru întreaga durată a programului, atingând astfel 43,6% din ținta financiară. Acest rezultat reprezintă un succes remarcabil, demonstrând capacitatea și angajamentul administrațiilor locale de a susține financiar proiectele esențiale în absența altor surse de finanțare.

Tabelul 5: Progresul implementării activităților de reabilitare a infrastructurii drumurilor pe municipii - beneficiare

#	Municipii	Investiții planificate, mln MDL	Investiții realizate, mln MDL	Rezultate (drumuri asfaltate/reabilitate)	Resurse identificate și valorificate față investițiile planificate %
1	Ungheni	163	75	≈12,5 km	46%
2	Orhei	50	91	≈25 km	182%
Total		213	166	≈37,5 km	77,93%

În cadrul Obiectivului 1, a fost planificat sprijinul pentru crearea serviciilor publice locale de transport urban și dotarea acestora cu unități de transport în toate municipiile beneficiare, cu excepția municipiului Orhei. La momentul evaluării, în municipiul Ungheni, cu sprijinul financiar al Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, s-a finalizat procesul de creare și dotare a serviciului de transport urban cu 18 unități de transport.

În ceea ce privește municipiul Orhei, tot în cadrul Obiectivului 1, era prevăzută amenajarea stațiilor de așteptare a transportului public, finanțată prin intermediul programului din Bugetul de Stat. În lipsa resurselor alocate de la nivel central, administrația publică locală din Orhei a preluat inițiativa și a finalizat proiectul din bugetul municipal. Astfel, au fost construite și amenajate 79 de stații de așteptare, demonstrând capacitatea locală de a implementa proiecte esențiale chiar și în condiții de resurse financiare limitate.

În **municipiul Ungheni** s-a reușit finalizarea unui proiect, 3 se implementează în condițiile acoperirii financiare depline și 3 proiecte inițiate, dar fără finanțare identificată la moment, iar 2 sunt neinițiate.

Tabelul 6: Progresul de implementare pe obiective în mun. Ungheni

Obiective	Total număr proiecte planificate	Progresul de implementare a proiectelor				
		Finalizate	Inițiate (cu finanțare aprobată)	Inițiate (cu finanțare parțială aprobată/valorificată)	Inițiate (fără finanțare identificată)	Proiecte ne-inițiate
1: Mobilitate urbană și infrastructura drumurilor	2	1	0	0	1	0
2: Competitivitate și infrastructura de sprijinire a activităților economice	2	0	1	0	0	1
3: Revitalizare urbană și infrastructura serviciilor publice	3	0	2	0	1	0
4: Infrastructura utilităților publice	2	0	0	0	1	1
Total	9	1	3	0	3	2

La momentul raportării, Primăria mun. Ungheni a obținut finanțare din FNDRL în valoare de 23,79 mln MDL pentru dezvoltarea serviciului public de transport public urban (inclusiv procurarea a 18 unități de transport), în condițiile în care anterior (cu asistența PNUD-UE) a fost elaborat Planul de Mobilitate Urbană, în cadrul căruia s-au calculat și optimizat itinerarele rutelor viitoare de transport public.

De asemenea, Primăria mun. Ungheni a reușit să obțină finanțare din partea USAID (Programul ”Comunitatea Mea”) pentru amenajarea corespunzătoare a 106 stații de așteptare.

În ceea ce ține de infrastructura drumurilor, autoritățile publice locale au mobilizat resurse interne (inclusiv accesate prin împrumuturi bancare) și din partea partenerilor de dezvoltare pentru asfaltarea/reabilitarea capitală a 12,5 km de drumuri locale, astfel majorând ponderea drumurilor de calitate bună de la 31% la 40%.

Cu sprijinul Programului PNUD „EU4Moldova: regiuni cheie” s-a reușit implementarea parțială a proiectului de amenajare urbană a centrului urbanistic al municipiului, cu o valoare totală de 45 milioane MDL.

În acest context, a fost reabilitată integral artera centrală a municipiului (str. Independenței) și zona pieței centrale (Piața Independenței). Lucrările au inclus reabilitarea capitală a părții carosabile, a bordurilor, a trotuarelor, iluminatului stradal, amenajarea pistelor pentru bicicliști, modernizarea rețelelor ingineresti subterane, pavarea Pieței Independenței și amenajarea unui havuz cu elemente artistice.

Cu sprijinul partenerilor de dezvoltare (UE, GIZ, BMZ, Solidarity Fund) și cu finanțări atrase din FNDRL s-a reușit implementarea proiectului de extindere a rețelelor de canalizare, astfel asigurându-se majorarea gradului de acoperire cu servicii centralizate de la 54% la 70% din gospodăriile casnice.

Totuși, două proiecte din cadrul programului nu au fost încă inițiate, întrucât încă nu există claritate în privința surselor de finanțare posibile.

Tabelul 7: Progresul implementării portofoliului de proiecte în mun. Ungheni

	Proiecte	Costuri estimative planificate, mln MDL	Resurse mobilizate/ aprobate (valorificate sau în curs de valorificare), mln MDL	Progres 2025
1	Reabilitarea infrastructurii drumurilor	163	75	Au fost reabilite capital cca 1,44 km drumuri, astfel majorându-se ponderea drumurilor asfaltate de la 31% la 40% Au fost elaborate 6 proiecte tehnice pentru reconstrucția străzilor din mun. Ungheni. Se desfășoară lucrări de reabilitare a drumurilor cu mobilizarea resurselor locale.

	Proiecte	Costuri estimative planificate, mln MDL	Resurse mobilizate/ aprobrate (valorificate sau în curs de valorificare), mln MDL	Progres 2025
2	Dezvoltarea sistemului de transport public urban	12	23,79	Cu finanțare din FNDRL au fost procurate 18 unități de transport moderne și creat serviciul municipal de transport public. A fost elaborat Planul de Mobilitate Urbană (cu asistența EU4Moldova: regiuni cheie în valoare de cca 1 mln MDL).
3	Construcția unei hale moderne pentru piața agro-alimentară regională	6	17,6	În septembrie 2025 a fost lansată licitația pentru lucrările de construcție
4	Construcția Centrului de business regional "EXPUN", care va include inclusiv un centru de birouri pentru activități TIC și BPO, Incubator de Afaceri, sală de conferințe și sală de expoziții.	50	0	În conformitate cu Planul Operațional, acest proiect urmează să fie implementat în perioada 2025-2027.
5	Amenajarea zonei Lacului Delia în zonă de recreere și agrement de importanță regională	31	2,2	În conformitate cu Planul Operațional, acest proiect urmează să fie implementat în perioada 2025-2027. Se desfășoară lucrări /dotări cu mobilizarea resurselor locale.
6	Reparația digului pe râul Prut	30	14	În august 2025 a fost inițiat proiectul RIADAPT care prevede măsuri de consolidare a digului pe râul Prut.

	Proiecte	Costuri estimative planificate, mln MDL	Resurse mobilizate/ aprobrate (valorificate sau în curs de valorificare), mln MDL	Progres 2025
7	Lucrări complexe de revitalizare urbană a centrului civic al municipiului	80	49	Zona arterei centrale și pieței centrale (strada și Piața Independenței) au fost reabilitate capital (inclusiv reabilitare drum, borduri și trotuare, felinare, pistă pentru bicicliști, rețelele ingineresti subterane). În luna iulie 2025 a fost inițiat proiectul GARDEN, continuitate a proiectelor implementate anterior, începând cu anul 2020.
8	Construcția Stației de Epurare a Apelor Uzate (SEAU)	200	0	În conformitate cu Planul Operațional, acest proiect urmează să fie implementat în perioada 2025-2027. Există doar studiu de fezabilitate
9	Extinderea rețelelor de canalizare pentru a crește rata de acoperire cu servicii de la 54% la 70%	66	73.8	Acoperirea cu servicii de apeduct a crescut substanțial (de la 54 % la 65%), datorită asistenței din partea partenerilor de dezvoltare și surselor atrase în valoare totală de 73,8 mln MDL (FNDRL, UE, GIZ, BMZ, Solidarity Fund). Rețeaua de canalizare a fost extinsă cu circa 12 km. În perioada 2024-2025 au fost pregătite 2 proiecte tehnice pentru extinderea rețelelor de canalizare în cartierele periferice ale orașului. APL în curs de identificare a resurselor financiare.
	Total	638	257,83	

În **municipiul Orhei** pe durata primei etape de implementare a programului s-a reușit implementarea a doar două proiecte: amenajarea stațiilor de așteptare a transportului public și

reabilitarea infrastructurii drumurilor. Totuși, este cazul de menționat că ambele aceste proiecte au fost implementate cu efortul și finanțarea exclusivă a administrației publice locale, fără nici o implicare a autorităților publice centrale sau partenerilor de dezvoltare.

Tabelul 8: Progresul de implementare pe obiective în mun. Orhei

Obiective	Total număr proiecte planificate	Progresul de implementare a proiectelor				
		Finalizate 2025	Inițiate (cu finanțare aprobată)	Inițiate (cu finanțare parțială aprobată/valorificată)	Inițiate (fără finanțare identificată)	Proiecte ne-inițiate
1: Mobilitate urbană și infrastructura drumurilor	2	2	0	0	0	0
2: Competitivitate și infrastructura de sprijinire a activităților economice	3	0	0	0	0	3
3: Revitalizare urbană și infrastructura serviciilor publice	2	0	0	0	0	2
4: Infrastructura utilităților publice	N/A					
Total	7	2	-	-	-	5

În anul 2024, Primăria municipiului Orhei a elaborat și depus spre finanțare din FNDRL proiectul de construcție a pieței agroalimentare regionale, cu o valoare totală de 87 milioane MDL, dintre care 47 milioane MDL pentru lucrări de construcție-montaj și 40 milioane MDL pentru dotarea cu echipamente specifice. Totuși, proiectul nu s-a încadrat în criteriile de eligibilitate obligatorii și nu a fost acceptat pentru finanțare. În prezent, administrația publică locală, cu surse proprii și un sprijin financiar parțial din partea Solidarity Fund, se află în proces de elaborare a documentației tehnice.

Tabelul 9: Progresul implementării portofoliului de proiecte în mun. Orhei

#	Proiecte	Costuri estimative planificate, mln MDL	Resurse mobilizate/ aprobate (valorificate sau în curs de valorificare), mln MDL	Progres 2025
1	Construcția stațiilor de așteptare a transportului public urban	2	7,9	Realizat: (2023)
2	Reabilitarea infrastructurii drumurilor	50	91	Realizat: (2023)
3	Construcția edificiului Centrului de Business multifuncțional (va incorpora Incubator de Afaceri, spații pentru birouri TIC și BPO)	48	0	Proiectul nu a fost inițiat
4	Extinderea teritoriului sub ZEL (rețele inginerești și lucrări de pregătire a terenului)	9	0	Proiectul nu a fost inițiat
5	Construcția capitală a pieței agro-alimentare regionale	30	0.95	Proiectul dispune doar de documentație tehnică.

#	Proiecte	Costuri estimative planificate, mln MDL	Resurse mobilizate/ aprobate (valorificate sau în curs de valorificare), mln MDL	Progres 2025
6	Reconstrucția capitală a edificiului ”Complexul fostei conduceri a Zemstvei județene cu parcul aferent”	40	0	Proiectul nu a fost inițiat
7	Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională	50	0	Proiectul nu a fost inițiat
	Total	229	99,85	

3.3 Resursele utilizate în raport cu cele planificate

Conform Hotărârii Guvernului nr. 916/2020, implementarea intervențiilor din cadrul Programului Național pentru Dezvoltarea Orașelor – Poli de Creștere urma să fie finanțată în principal din Bugetul de Stat, completată de contribuții semnificative din partea partenerilor de dezvoltare și organizațiilor financiare internaționale.

Pentru a compensa lipsa de finanțare bugetară pentru susținerea programului, MIDR a ajustat reglementările privind utilizarea Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL), introducând mecanisme de finanțare prin concursuri de proiecte dedicate orașelor poli de creștere. În acest context, implementarea programului în Ungheni și Orhei s-a bazat pe resurse mobilizate din bugetele locale și pe fonduri atrase de la partenerii de dezvoltare.

Tabelul 10: Finanțarea implementării programului pe municipii - beneficiare

#	Municipii	Resurse mobilizate* 2021-2025, mln MDL (situația la 01.12.2025)				Valorificat în anul 2025
		Total	FNDRL	APL	Parteneri de dezvoltare	
1	Ungheni	257,83	47,52	58,8	151,2	91,43
2	Orhei	99.85	0	99.85	0	0

**Notă: Valorile includ inclusiv resurse aprobate pentru finanțare, dar încă în proces de valorificare*

În cazul municipiului Ungheni, mobilizarea fondurilor a fost echilibrată între contribuția locală și sprijinul partenerilor de dezvoltare, în timp ce Orhei a reușit să mobilizeze exclusiv resurse proprii, fără sprijin din partea FNDRL sau a donatorilor internaționali. Această discrepanță evidențiază provocările legate de accesul la finanțare externă și capacitatea administrativă de atragere a fondurilor.

Evaluarea eficienței cheltuielilor în cele două municipii este îngreunată de lipsa studiilor de fezabilitate detaliate și de fluctuațiile semnificative ale costurilor în perioada de implementare. Inflația materialelor de construcție și lipsa unor standarde uniforme au condus la variații mari în costurile per kilometru de drum reabilitat.

De exemplu, în ambele municipii, reabilitarea drumurilor locale s-a realizat preponderent prin soluții economice, cu costuri medii de aproximativ 3,5 milioane MDL/km, față de estimarea inițială de 10 milioane MDL/km. Această abordare a permis extinderea suprafeței reabilitate, dar cu compromisuri semnificative în ceea ce privește calitatea lucrărilor, lipsind adesea elemente esențiale precum trotuare, borduri și rampe de acces.

Implementarea programului în Ungheni și Orhei a fost marcată de o finanțare nesistemică, cu o dependență ridicată de inițiativa autorităților locale și de capacitatea acestora de a atrage resurse externe. Pentru etapa următoare, este esențială implicarea mai activă a autorităților centrale în planificarea bugetară și coordonarea intervențiilor, pentru a asigura o distribuție echitabilă a resurselor și o implementare eficientă a proiectelor în cele două municipii.

3.4 Cauzele întârzierilor și modificările pentru îmbunătățirea procesului de implementare

Monitorizarea implementării Programului Național pentru Dezvoltarea Orașelor – Poli de Creștere relevă că, în ciuda unei finanțări nesistemice și a nevalorificării unei părți semnificative din investițiile planificate din Bugetul de Stat, eforturile organizatorice și financiare depuse de municipiile Ungheni și Orhei, alături de partenerii de dezvoltare, au condus la progrese sesizabile în cadrul primei etape de implementare.

Aceste eforturi au contribuit la îmbunătățirea gradului de conformitate al celor două municipii față de criteriile minime stabilite pentru orașele cu statut de pol de creștere. La nivelul municipiului Ungheni, gradul de corespundere a crescut de la 41% în 2020 la 59% în 2025, prin îndeplinirea a două criterii suplimentare. În schimb, municipiul Orhei a menținut un nivel constant de conformitate, de 76%, îndeplinind 13 din cele 17 criterii, fără modificări în perioada evaluată.

Tabelul 11: Evoluția gradului de corespundere a municipiilor beneficiare cu 17 criterii minime față de un oraș – pol de creștere

Municipii	Gradul de corespundere cu criteriile minime față de un oraș – pol de creștere		Progres
	2020	2025	
Orhei	76%	76%	fără schimbări

Municipii	Gradul de corespundere cu criteriile minime față de un oraș – pol de creștere		Progres
	2020	2025	
	Corespondere – 13 criterii Ne-corespundere – 4 criterii	Corespondere – 13 criterii Ne-corespundere – 4 criterii	
Ungheni	41% Corespondere – 7 criterii Ne-corespundere – 10 criterii	59% Corespondere – 10 criterii Ne-corespundere – 7 criterii	+3 criterii satisfăcute

Lipsa progresului în cazul municipiului Orhei se explică prin faptul că orașul se află deja într-o stare avansată de dezvoltare. Cele patru criterii rămase neîndeplinite vizează obiective majore de infrastructură economică și socială, care ar fi necesitat finanțare directă din Bugetul de Stat. În lipsa acestei finanțări, proiectele nu au fost pregătite, neexistând documentația tehnică sau studiile de fezabilitate necesare.

În cazul municipiului Ungheni, progresul înregistrat se datorează în mare parte mobilizării resurselor locale și atragerii de fonduri externe, inclusiv prin competiții de proiecte organizate în cadrul FNDRL. Aceste intervenții au contribuit la îmbunătățirea infrastructurii urbane și la creșterea capacității administrative locale.

Este important de subliniat că progresele înregistrate de cele două municipii nu se datorează exclusiv implementării programului național, ci reflectă și eforturile complementare realizate de autoritățile publice locale în parteneriat cu donatori și organizații internaționale. Această colaborare a fost esențială pentru atingerea indicatorilor de conformitate și pentru consolidarea statutului de pol de creștere.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) este responsabil pentru coordonarea implementării programului, asigurând alinierea acestuia cu obiectivele naționale și gestionarea eficientă a resurselor alocate. Coerența internă a intervenției a fost evidențiată în cadrul evaluării intermediare, prin ajustările aduse Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL), inclusiv introducerea unei direcții de finanțare dedicată orașelor poli de creștere.

În urma apelurilor de proiecte, Ungheni a beneficiat de finanțare pentru proiecte investiționale, în timp ce Orhei nu a reușit să prezinte documentația tehnică necesară pentru nota conceptuală a proiectului „Construcția capitală a pieței agro-alimentare regionale.” Această situație a evidențiat diferențe în capacitatea de pregătire și implementare la nivel local, subliniind importanța consolidării suportului tehnic pentru autoritățile publice locale.

MIDR a facilitat coerența intervențiilor partenerilor de dezvoltare în municipiile Ungheni și Orhei, prin coordonarea proiectelor implementate de PNUD („EU4Moldova: regiuni cheie”), BERD,

Solidarity Fund și alți parteneri relevanți. Aceste intervenții au contribuit la îmbunătățirea infrastructurii urbane și a serviciilor publice, cu impact pozitiv asupra dezvoltării economice locale.

Ambele municipii au reușit să își pregătească cadrul local de implementare, prin actualizarea strategiilor de dezvoltare socio-economică și constituirea Unităților de Implementare a Programului (UIP):

- **UIP Ungheni** – Decizia Consiliului Local nr. 2/27 din 04.06.2021;
- **UIP Orhei** – Decizia Primarului nr. 237 din 09.06.2021.

De asemenea, au fost aprobate Programe Operaționale Locale:

- **Mun. Ungheni** – Decizia Consiliului Local nr. 5/7 din 28.08.2021;
- **Mun. Orhei** – Decizia Consiliului Local nr. 10.12 din 14.09.2021.

Tabelul 12: Corespunderea cu 17 criterii minime de definire pentru orașe – poli de creștere: situația din 2025 în comparație cu situația din 2020²

	Indicatori	Anul 2020		Anul 2025	
		Orhei	Ungheni	Orhei	Ungheni
Mobilitate urbană și infrastructura drumurilor					
1	Existența de transport public urban de pasageri de calitate	DA	NU	DA	NU
2	Minim 60% din drumuri asfaltate de calitate bună și satisfăcătoare	DA	NU	DA	NU
		70%	10%	90%	40%
Competitivitate și infrastructura de sprijinire a dezvoltării economice					
3	Incubator de afaceri funcțional (suprafață minimă de 1,500 m2)	NU	NU	NU	NU
4	Platformă industrială pregătită pentru acomodarea de noi investitori (teren liber conectat la rețelele inginerești și reglementat urbanistic)	NU	DA	NU	DA
5	Business centru cu birouri pentru sectorul TIC și externalizare business procese (minim 1,500 m2)	NU	NU	NU	DA
Infrastructura spațiilor publice calitatea mediului urban					

² Aceste 17 criterii au fost stabilite și concretizate în cadrul Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere, prin adaptarea și corelarea experienței internaționale la prevederile Legii nr. 764 din 27.12.2001 care definește criteriile minime de definire a localităților urbane cu statut de municipiu în Republica Moldova.

	Indicatori	Anul 2020		Anul 2025	
		Orhei	Ungheni	Orhei	Ungheni
6	Existența unui centru urban bine amenajat și simbolistic pentru un centru regional – pol de creștere	DA	NU	DA	DA
7	Cel puțin 1/2 din curțile blocurilor de locuințe în stare satisfăcătoare	DA	NU	DA	DA
		50%	10%	80%	60%
8	Complex sportiv multifuncțional cu acoperire necesități regionale	NU	NU	NU	NU
9	Sală de spectacole funcțională de minim 600 de spectatori	DA	DA	DA	DA
10	Stadion de minim 1000 de spectatori	DA	DA	DA	DA
11	Existența unei zone de recreere și divertisment funcțională cu acoperire necesități regionale	NU	NU	DA	NU
Infrastructura tehnico-edilitară și de utilități publice					
12	Minim 80% acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă	DA	DA	DA	DA
		82%	82%	98%	98%

	Indicatori	Anul 2020		Anul 2025	
		Orhei	Ungheni	Orhei	Ungheni
13	Calitatea apei livrate în sistemele centralizate corespunde cerințelor normative privind apa potabilă	NU	DA		DA
14	Minim 70% acoperire cu servicii centralizate de canalizare	NU	NU	NU	NU
		45%	54%	51%	65%
15	Stație de Epurare a apelor uzate (SEAU) funcțională în trei trepte	NU	NU		NU
16	Minim 70% acoperire cu servicii de evacuare centralizată a deșeurilor	DA	DA	DA	DA
		80%	75%	93%	78%
17	Minim 60% acoperire cu servicii de iluminare stradală	NU	DA	DA	DA
		50%	70%	97%	92%

4.1 Concluzii

Pe parcursul anului 2025, implementarea Programului Național de Dezvoltare a Orașelor – Poli de Creștere în municipiile Ungheni și Orhei a evidențiat următoarele constatări:

1. **Relevanța strategică a programului** rămâne confirmată. Obiectivul de creare a unei rețele de orașe-poli de creștere continuă să fie fundamental pentru echilibrarea dezvoltării teritoriale, în linie cu prioritățile stabilite în documentele strategice naționale.
 2. **Lista municipiilor beneficiare** - Ungheni și Orhei, este în continuare justificată. Nu au fost formulate propuneri de modificare, iar criteriile de selecție rămân pertinente.
 3. **Portofoliul de proiecte** din cadrul programului este menținut fără modificări în Ungheni și Orhei. Continuitatea proiectelor planificate reflectă angajamentul autorităților locale față de obiectivele programului.
 4. **Structura și logica intervenției** nu necesită ajustări. Documentul programatic este conform cu cerințele metodologice în vigoare, fiind elaborat în baza HG nr. 386/2020.
 5. **Finanțarea nesistemică** a continuat să afecteze implementarea. În lipsa alocărilor directe din Bugetul de Stat, progresul s-a bazat pe resurse locale și sprijin din partea partenerilor de dezvoltare. Această situație a limitat rolul autorității centrale în coordonarea programului.
 6. **Transferul responsabilităților către APL-uri** a devenit o practică dominantă. Deși programul prevedea implicarea ADR-urilor, autoritățile locale au preluat sarcinile de pregătire și implementare, ceea ce a generat presiuni administrative și costuri suplimentare pentru actualizarea documentației tehnice.
 7. **Cadrul instituțional local** a fost consolidat. Ambele municipii au finalizat măsurile pregătitoare, inclusiv actualizarea strategiilor locale și constituirea UIP-urilor, ceea ce a permis accesarea resurselor disponibile.
 8. **Dezechilibrul între obiective** persistă. Proiectele din domeniul mobilității urbane și utilităților publice (Obiectivele 1 și 4) au avansat semnificativ, în timp ce cele economice și sociale (Obiectivele 2 și 3) au rămas în urmă, din cauza lipsei de finanțare și sprijin tehnic.
 9. **Diferențele în ritmul de implementare** între Ungheni și Orhei reflectă factori obiectivi, precum capacitatea administrativă, experiența în gestionarea proiectelor și accesul la finanțare externă. Aceste variații subliniază nevoia de sprijin diferențiat și adaptat pentru fiecare municipiu.
- ✓ *În municipiul Ungheni s-a reușit finalizarea 1 proiect, inițierea a 7 proiecte din cele 9 planificate, inclusiv 3 se implementează în condițiile acoperirii financiare depline și 3 proiecte cu finanțare neidentificată.*
- ✓ *În municipiul Orhei pe durata primei etape de implementare a programului s-a reușit implementarea a doar două proiecte: amenajarea stațiilor de așteptare a transportului public și reabilitarea infrastructurii drumurilor. Totuși, este cazul de menționat că ambele*

aceste proiecte au fost implementate cu efortul și finanțarea exclusivă a administrației publice locale, fără nici o implicare a autorităților publice centrale sau partenerilor de dezvoltare.

10. În lipsa finanțării din Bugetul de Stat, unele activități au fost preluate de APL-uri, care au redus costurile per unitate cu compromisuri privind calitatea. De exemplu, reabilitarea drumurilor s-a realizat la un cost mediu de 3,5 milioane MDL/km, față de 10 milioane MDL estimat, ceea ce a afectat standardele de calitate urbană.
11. Estimările financiare inițiale au fost depășite. Costul total al programului a crescut de la 2,314 miliarde MDL (2020) la 3,157 miliarde MDL (2024). Cu 1,178 miliarde MDL deja valorificate, faza a doua va necesita suplimentar 1,978 miliarde MDL.
12. Programul a demonstrat un grad ridicat de coerență internă. MIDR a ajustat regulamentul FNDRL, introducând o linie de finanțare dedicată orașelor-poli de creștere. De asemenea, a coordonat intervențiile partenerilor de dezvoltare în municipii precum Ungheni, prin proiecte susținute de PNUD, BERD, ADA și alții.
13. Coerența externă rămâne deficitară. Lipsa de coordonare între MIDR și ministerele relevante (Dezvoltare Economică, Educație, Mediu, Finanțe) a generat întârzieri în implementarea proiectelor intersectoriale, afectând eficiența programului.
14. În ciuda constrângerilor financiare, eforturile autorităților locale și ale partenerilor de dezvoltare au avut un impact pozitiv. Gradul mediu de conformitate cu criteriile pentru statutul de pol de creștere a crescut de la 43% la 52%. Ungheni a înregistrat progres pe doi indicatori, în timp ce Orhei a menținut un nivel ridicat de conformitate.
15. Capacitatea instituțională locală rămâne fragilă. UIP-urile din Ungheni și Orhei funcționează cu echipe reduse, iar fluctuațiile de personal pot afecta continuitatea programului. Este necesară consolidarea acestor structuri prin sprijin tehnic și financiar suplimentar.
16. Durabilitatea programului este amenințată de lipsa unei finanțări constante din Bugetul de Stat. Dependența de partenerii de dezvoltare reduce stabilitatea intervențiilor. Fără surse alternative, precum credite suverane, politica de dezvoltare urbană riscă să fie compromisă.
17. Pentru etapa 2026–2027, este necesară o mobilizare semnificativă din partea autorităților centrale. 43,75% din proiectele planificate rămân neinițiate, iar 18,75% nu dispun de finanțare. În contextul migrației și scăderii locurilor de muncă, implementarea programului este vitală pentru creșterea rezilienței municipiilor Ungheni și Orhei și pentru susținerea dezvoltării economice sustenabile.

4.2 Recomandări

1. Extinderea duratei programului până în 2030, pentru a permite finalizarea proiectelor neinițiate sau fără finanțare.
2. Actualizarea calendarului de implementare, cu termene clare pentru fiecare proiect, conform planurilor operaționale locale.

3. Revizuirea partajării costurilor, reflectând contribuțiile reale din prima etapă (Buget de Stat, APL, donatori).
4. Întărirea comunicării cu partenerii de dezvoltare, prin dialog constant și coordonare în procesul de finanțare.
5. Detalierea procesului de monitorizare și evaluare, cu indicatori clari și raportare sistematică la toate nivelurile.
6. Consolidarea UIP-urilor locale, prin sprijin organizatoric și tehnic din partea MIDR.
7. Creșterea capacității administrative locale, prin formare, asistență tehnică și schimb de bune practici.
8. Promovarea parteneriatelor public-private (PPP), pentru atragerea de investiții suplimentare în infrastructură și servicii publice.

ELABORAT:

Alina BUJOR-LUCA, șef Secția monitorizare și evaluare, ADR Centru _____

Anexa 1: Progresul implementării Planului de acțiuni în anul 2025 – orașe poli de creștere

1.1 Municipiul Ungheni

Nr.crt	Acțiuni/Proiecte	Termen de implementare	Indicatori țintă	Progres realizat	Indicatori realizați în 2025	Comentarii
Obiectiv specific 1: Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare						
1.	Reabilitarea infrastructurii drumurilor în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	16,3 km de drumuri locale modernizate	13,94 km de drum asfaltați/reabilitați	În progres: 1,44 km de drum construiți	6 proiecte tehnice elaborate pentru reconstrucția străzilor din Municipiul Ungheni Sunt desfășurate lucrări de reabilitare a drumurilor cu mobilizarea resurselor locale
2.	Dezvoltarea sistemului de transport public urban în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2026	Serviciul local de transport public urban funcțional, dotat cu minimum 24 de unități de transport noi	18 unități de transport procurate	Realizat: În cadrul proiectului finanțat din FNDRL „Dezvoltarea unui sistem integrat de transport urban în municipiul Ungheni” au fost	

					procurate 18 unități de transport	
Obiectiv specific 2: Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea						
3.	Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	Hala modernă pentru piața agricolă regională dată în exploatare și funcțională	Piață agroindustrială în proces de construcție	În progres: În anul 2025 a fost semnat contractul de finanțare pentru proiectul finanțat din FNDRL “Construcția pieței agroalimentare în municipiul Ungheni”	
4.	Construcția Centrului regional de business „EXPUN” în municipiul Ungheni, care va include inclusiv un centru de birouri pentru activitățile TIC și BPO, incubator de afaceri, sală de conferințe și de expoziții, va fi dezvoltat și operaționalizat în cooperare cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea	Trim. IV, 2027	Centrul regional de business „EXPUN” funcțional	Centrul regional de business „EXPUN” funcțional	Neinițiat:	IIoT Pro Center – Centru Tehnologic de Inovare și Producție Valoarea investiției a fost de 650.000 de euro, 550.000 de euro oferți sub formă de grant de programul EU4Moldova: Regiuni-cheie, implementat de PNUD și UNICEF Moldova. Restul de 100.000 de euro contribuția beneficiarului.

	Antreprenoriatului (inclusiv gestionarea ulterioară)					
Obiectiv specific 3: Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice						
5.	Amenajarea zonei „Lacului Delia” în zonă de recreere și agrement de importanță regională în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	Zona de agrement și recreere regională „Lacul Delia” funcțională	-	În progres: Sunt desfășurate lucrări / dotări cu mobilizarea resurselor locale	
6.	Reparația digului pe râul Prut, în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	Digul reparat capital pe râul Prut dat în exploatare	-	În progres: În august 2025 a fost inițiat proiectul RIADAPT care prevede măsuri de consolidare a digului pe râul Prut	
7.	Lucrări complexe de revitalizare urbană a centrului civic al municipiului Ungheni	Trim. IV, 2027	Lucrările complexe de revitalizare urbană a centrului civic al municipiului Ungheni finalizate și date în exploatare	-	În progres: În luna iulie 2025 a fost inițiat proiectul GARDEN, continuitate a proiectelor implementate anterior, începând cu anul 2020	

Obiectiv specific 4: Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice						
8.	Construcția stației de epurare a apelor uzate în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	Stația de epurare a apelor uzate, regională, din municipiul Ungheni, funcțională	-	Neinițiat: Există doar studiu de fezabilitate	-
9.	Extinderea rețelelor de canalizare pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii de la 54% la 70% în municipiul Ungheni	Trim. IV, 2027	Rata de acoperire cu servicii de canalizare în municipiul Ungheni crescută de la 54% la 70% din gospodăriile casnice	14,68 km de rețea construiți	În progres: 2,68 km rețea construiți	Acoperirea cu servicii de apeduct a crescut de la 54 % la 65%. În perioada 2024-2025 au fost pregătite 2 proiecte tehnice pentru extinderea rețelelor de canalizare în cartierele periferice ale orașului. APL în curs de identificare a resurselor financiare

1.2 Municipiul Orhei

Nr.crt	Acțiuni/Proiecte	Termen de implementare	Indicatori țintă	Progres realizat	Indicatori realizați în 2025	Comentarii
Obiectiv specific 1: Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare						

1.	Reabilitarea infrastructurii drumurilor în municipiul Orhei	Trim. IV, 2027	5 km de drumuri locale modernizate	Realizat: 25,5 km de drum asfaltați/reabilitați	-	Toate intervențiile au fost finanțate din buget local (inclusiv din contul veniturilor obținute din comercializarea mai multor terenuri publice).
2.	Construcția stațiilor transportului public urban în municipiul Orhei	Trim. IV, 2025	35 de stații renovate/amenajate	Realizat: 79 de stații construite/reabilitate	-	Investiție efectuată din bugetul municipal (cca 7,9 MDL)
Obiectiv specific 2: Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea						
3.	Construcția edificiului Centrului regional de business, multifuncțional, din municipiul Orhei (va încorpora incubatorul de afaceri, spații pentru birourile TIC și BPO), va fi dezvoltat și operaționalizat în cooperare cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (inclusiv gestionarea ulterioară)	Trim. IV, 2027	Centrul regional de business, multifuncțional, în municipiul Orhei, funcțional	Neinițiat:	Neinițiat:	Lipsa resurselor financiare
4.	Extinderea teritoriului subzonei economice libere (rețele ingineresti și lucrări de pregătire a	Trim. IV, 2027	Subzona economică liberă din Orhei extinsă și echipată cu rețele ingineresti	Neinițiat:	Neinițiat:	Lipsa resurselor financiare. Sub-zonă a ZEL Bălți (teren de 8 ha, închiriat

	terenului) în municipiul Orhei		pentru facilitarea unor noi investiții în activitățile de producție			in totalitate de "Sumitomo") . Nu mai sunt terenuri libere pentru noi investitori. Totodată, exista terenuri libere din proprietatea APL pentru extindere.
5.	Construcția capitală a pieței agroalimentare regionale în municipiul Orhei	Trim. IV, 2027	Piața agroalimentară regională în municipiul Orhei dată în exploatare și funcțională	Inițiat: Documentația tehnică elaborată	Inițiat fără acoperire financiară	APL Orhei a depus cerere de finanțare în cadrul apelului anunțat din FNDRL în anul 2024, dar a fost respins din cauza neconformității documentației tehnice.
Obiectiv specific 3: Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice						
6.	Reconstrucția capitală a edificiului „Complexul fostei conduceri a Zemstvei județene cu parcul aferent” în municipiul Orhei	Trim. IV, 2027	Complexul clădirii fostei Zemstve județene reconstruit capital și inclus în circuitul turistic național	Neinițiat:	Neinițiat:	Lipsa resurselor financiare
7.	Complex sportiv multifuncțional, modern, de importanță regională (cu bazin de înot) în municipiul Orhei	Trim. IV, 2027	Complexul sportiv multifuncțional, regional, din municipiul Orhei, funcțional	Neinițiat:	Neinițiat:	Lipsa resurselor financiare. Stadion modernizat în 2007 (3000 spectatori) cu asistenta UEFA. Este considerat al patrulea cel mai modern din republică